

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

Роман ГРЕШКО

«28» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Обов’язкова

Освітньо-професійна програма	Менеджмент організацій і адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) Економічний факультет
Мова навчання	українська

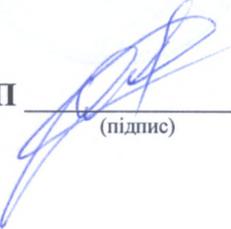
Робоча програма навчальної дисципліни «*Операційний менеджмент*» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування, 2023 рік.

Розробник:

Грунтковський В.Ю., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н., асистент

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Грунтковський В.Ю., асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, к.е.н., асистент

Погоджено з гарантом ОП **Богдан СТОРОЩУК**

(підпис)

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Зоя ГАЛУШКА**

(підпис)

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Ірина НИКИФОРАК**

Метою навчальної дисципліни є формування у менеджерів уміння створювати та ефективно управляти операційною системою загалом та її компонентами зокрема.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» є

- усвідомлення того, що операційна система є однією з найважливіших складових будь-якого підприємства, тому спеціалісту в галузі управління необхідні ґрунтовні знання основ та категоріального апарату операційного менеджменту;
- вивчення принципів та методів раціональної організації, планування і контролю за функціонуванням операційних систем різних видів;
- формування уміння розробляти операційну стратегію підприємства;
- формування уміння обґрунтовувати рішення щодо створення операційної системи та підтримки належного режиму її поточного функціонування;
- набуття навичок управління продуктивністю операційної діяльності організації та якістю продукції;
- вивчення особливостей операційного менеджменту на підприємствах різних галузей.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Операційний менеджмент» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування» підготовки бакалаврів спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Пререквізитами для вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» є «Оптимізаційні методи та моделі», «Менеджмент», «Теорія організації».

Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 073 Менеджмент (освітня програма «Менеджмент організацій і адміністрування») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні та фахові компетентності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК* 16. Здатність до інноваційної діяльності в умовах невизначеності та ризикованості зовнішнього середовища.

СК* 17. Здатність до заснування нової комерційної чи некомерційної організації.

Результати навчання

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Ситуаційний менеджмент»											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	Вид підсумкового контролю
Денна	III	V	4,0	120	30	30	-	-	60	-	Іспит
Заочна	III	V	4,0	120	8	4	-	-	108	-	Іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	усього	денна форма					заочна форма						
		усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти операційного менеджменту												
Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту	15	2	2			9	15	2					13
Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи	15	4	4			7	15		2				13
Тема 3. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	15	4	4			7	15	2					13
Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	15	4	4			7	15						15
Разом за ЗМ1	60	14	14			30	60	4	2				54

Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Система планування виробничої (операційної) діяльності організації										
Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи	12	4	4			6	12				12
Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи	12	4	4			6	12	2	2		8
Тема 7. Основи управління проектами.	12	4	4			6	12		2		10
Тема 8. Основи менеджменту якості	12	2	2			6	12				12
Тема 9. Управління результативністю операційної діяльності	12	2	2			6	12	2			10
Разом за ЗМ 2	60	16	16			30	60	4	4		52
Усього годин	120	30	30			60	120	8	6		106

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1.	Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту Об'єктивні закономірності управління операційним процесом. Галузеві особливості операційної функції. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації. Функції, методи і принципи операційного менеджменту.
2.	Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи Сутність та етапи розробки операційної стратегії організації. Стратегічні й тактичні рішення операційного менеджменту. Проектування товару і послуги. Специфіка стратегії процесу
3.	Тема 3. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати Сутність системного підходу до управління операційною системою. Особливості та властивості операційної системи. Складові операційної системи. Класифікаційні підходи до операційних систем
4.	Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати Поняття про операційну діяльність підприємства. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Виробнича потужність підприємства. Моделі виробництва і сервісу.
5.	Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи Принципи організації операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки. Організація операційного процесу у просторі й часі. Поняття про операційний цикл, його структуру і тривалість. Життєвий цикл і режим функціонування операційної системи
6.	Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи Сутність, цілі та етапи проектування операційної системи. Життєвий цикл виробу і процесу.

	Особливості проектування продуктів і процесів у сфері послуг. Прийняття рішень із просторової організації підприємства. Проектування підприємств, типи проектів.
7.	Тема 7. Основи управління проектами Управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства. Оперативне управління операційним процесом. Організація диспетчеризації виробництва продукції. Управління матеріальними запасами.
8.	Тема 8. Основи менеджменту якості Проектний підхід до управління операційною системою. Життєвий цикл проекту. Планування проекту. Відпрацювання розкладу проекту за допомогою графіка Гантта. Контроль виконання проектів. Методи сіткового планування в управлінні проектами.
9.	Тема 9. Управління результативністю операційної діяльності Поняття про фактори забезпечення якості товарів і послуг та їх значення. Показники якості продукції. Якість та конкурентоспроможність операційної системи. Системи управління якістю продукції. Зарубіжний досвід управління якістю продукції.

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (питання/завдання)
1	Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту 1. Виробництво як процес перетворення ресурсів організації у вихідну продукцію. 2. Об'єктивні закономірності управління виробництвом (операційною діяльністю). 3. Галузеві особливості операційної функції. 4. Виробничий та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики. 5. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації. 6. Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту. 7. Історичний розвиток операційного менеджменту: промислова революція, розвиток теорії менеджменту, розвиток науки менеджменту і систем. 8. Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання. 9. Функціональна характеристика операційного менеджменту.
2	Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи 1. Коло стратегічних питань, що вирішуються в операційному менеджменті. 2. Сутність та етапи розробки операційної стратегії. 3. Формування стратегії виробництва товару. 4. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію. 5. Розробка стратегій процесу. 6. Типи процесів: сфокусований на процесі, на продукті та процесі, який повторюється. 7. Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію. 8. Застосування "дерева рішень" у проектуванні продукту або процесу.

3	<p>Тема 3. Операційна система організації: поняття, склад та види</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність системного підходу до операційного менеджменту. 2. Операційна система як об'єкт управління. 3. Складові операційної системи: підсистема забезпечення, трансформуючи підсистема та підсистема планування і контролю. 4. Класифікаційні підходи до операційних систем. 4.1. Специфічні риси одиначної операційної системи. 4.2. Особливості операційної системи серійного типу. 4.3. Характеристика операційної системи масового виробництва. 4.4. Операційна система з безперервним процесом як різновид операційної системи масового виробництва.
4	<p>Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття операційної діяльності підприємства. 2. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. 3. Принципи організації та складність операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки. 4. Організація операційного процесу у просторі: технологічний та предметний напрями спеціалізації. 5. Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства. 6. Визначення тривалості операційного циклу підприємства. 7. Особливості управління за фазами операційного циклу підприємства.
5	<p>Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. 2. Склад критеріїв та факторів проектування операційної системи. 3. Соціотехнічний підхід до розробки операцій. 4. Відмінності між проектуванням продукту та послуги. 5. Сучасний рівень розвитку виробничих та невиробничих операційних систем. 6. Необхідність рішень з просторової організації підприємства. 7. Проектування виробничих потужностей: аргументи на користь створення великих централізованих та невеликих децентралізованих підприємств. 8. Проектування та місце розташування підприємства: фактори мікро- та макросередовища. 9. Розміщення обладнання на робочих місцях для виробництва: поопераційне функціональне, потокове лінійне та фіксовано позиційне планування. Проектування робіт та нормування праці.
6	<p>Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Довгострокове, середньострокове та короткострокове планування операцій, сукупне планування. 2. Базові стратегії планування. 3. Управління матеріально-технічним забезпеченням. 4. Функції, завдання і основні вимоги до оперативного управління виробництвом. 5. Зміст та фази оперативного управління. 6. Види систем оперативного управління виробництвом. 7. Організація диспетчеризації операційної діяльності. 8. Роль, завдання та принципи управління матеріальними ресурсами та запасами. 9. Управлінські рішення у сфері управління запасами та пов'язаними з ними витратами. 10. Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту. 11. Виштовхувальні та витягувальні системи. 12. Робоче середовище та умови праці, режим роботи.

	13. Розподіл та кооперація праці. 14. Методи нормування праці та часу. Хронометраж.
7	Тема 7. Основи управління проектами 1. Сутність проектного підходу до управління організацією. 2. Значення та основні завдання в процесі управління проектами. 3. Планування проектів. 4. Створення робочих графіків за допомогою діаграм Г. Гантта. 5. Методи сітьового планування: переваги та недоліки.
8	Тема 8. Основи менеджменту якості 1. Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. 2. Показники якості та методи їх оцінювання. 3. Основні підходи щодо менеджменту якості. 4. Планування якості. 5. Організаційне забезпечення якості. 6. Інструменти контролю якості. 7. Аналіз програм забезпечення якості: підхід У. Е. Демінга, Д. Джурана, П. Кросбі, К. Ішакава. 8. Підхід з позицій загального менеджменту якості. 9. Розвиток програми забезпечення якості. Система стандартів ISO 9000.
9	Тема 9. Управління результативністю операційної діяльності 1. Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем. 2. Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту. Комплексний підхід до питань продуктивності. 3. Моделювання процесу управління продуктивністю операційної системи. 4. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності організації. Шляхи підвищення продуктивності організації.

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.	З.ф.
1	Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту Галузеві особливості операційної функції. Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання. Функціональна характеристика операційного менеджменту.	9	13
2	Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи Сутність та етапи розробки операційної стратегії. Формування стратегії виробництва товару. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію. Розробка стратегій процесу. Типи процесів: сфокусований на процесі, на продукті та процесі, який повторюється.	7	13

	Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію.		
3	Тема 3. Операційна система організації: поняття, склад та види Операційна система як об'єкт управління. Складові операційної системи: підсистема забезпечення, трансформуючи підсистема та підсистема планування і контролю.	7	13
4	Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати Поняття операційної діяльності підприємства. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства. Визначення тривалості операційного циклу підприємства. Особливості управління за фазами операційного циклу підприємства.	7	15
5	Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи Соціотехнічний підхід до розробки операцій. Відмінності між проектуванням продукту та послуги. Сучасний рівень розвитку виробничих та невиробничих операційних систем. Проектування виробничих потужностей. Проектування робіт та нормування праці.	6	12
6	Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи Базові стратегії планування. Функції, завдання і основні вимоги до оперативного управління виробництвом. Зміст та фази оперативного управління. Види систем оперативного управління виробництвом. Організація диспетчеризації операційної діяльності. Управлінські рішення у сфері управління запасами та пов'язаними з ними витратами. Виштовхувальні та витягувальні системи. Робоче середовище та умови праці, режим роботи.	6	8
7	Тема 7. Основи управління проектами Сутність проектного підходу до управління організацією. Значення та основні завдання в процесі управління проектами. Планування проектів. Методи сітьового планування: переваги та недоліки.	6	10
8	Тема 8. Основи менеджменту якості Показники якості та методи їх оцінювання. Планування якості. Інструменти контролю якості. Підхід з позицій загального менеджменту якості. Розвиток програми забезпечення якості. Система стандартів ISO 9000.	6	12
9	Тема 9. Управління результативністю операційної діяльності	6	10

	Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем. Комплексний підхід до питань продуктивності. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності організації. Шляхи підвищення продуктивності організації.		
--	---	--	--

Самостійна робота студентів з дисципліни «Операційний менеджмент» спрямована на засвоєння, узагальнення і закріплення знань. Вона включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів, підготовку до практичних занять, підготовку питань, які виносились на самостійне вивчення, створення презентацій завдань до відповідних тем дисципліни.

Методи навчання

Освітні технології, що використовуються для викладання «Операційний менеджмент»:

1. Лекції, під час яких розкриваються основні теоретичні концепції та принципи ситуаційного управління з використанням презентацій та інших візуальних засобів для кращого засвоєння матеріалу.

2. Групові та індивідуальні завдання з аналізу реальних економічних ситуацій, підприємств та організацій, що сприяють розвитку навичок командної роботи та співпраці та навчають застосувати отримані знання у практичних ситуаціях. Студенти можуть працювати як індивідуально, так і у командах, аналізувати реальні випадки і розробляти ситуаційні стратегії для рішення конкретних проблем.

3. Кейс-студії - детальний аналіз реальних бізнес-ситуацій, які вимагають ситуаційного мислення та прийняття рішень. Викладач використовує кейси з різних галузей бізнесу, де студентам слід дати відповіді на питання до кейсу та/або виконати відповідні завдання.

4. Використання таких технологій, як онлайн-курси, платформа MOODLE та інші інтерактивні платформи навчання, неформальні бізнес-курси, що сприяють підтримці навчання ситуаційному менеджменту. Вони дозволяють студентам мати доступ до матеріалів у будь-який час, виконувати завдання та поглиблювати свої знання.

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- лекція-візуалізація;
- семінар-дискусія;
- семінар-діалог;
- аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- робота з тестами;
- робота в групах;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Система контролю та оцінювання

Навчальний матеріал розподілено за 2-ма модулями. Максимальна оцінка за кожний модуль складає 30 балів. **Формами поточного контролю** є усна чи письмова (тестування, есе, фіксований виступ, наукова публікація з проблем ситуаційного управління) відповідь студента, презентація матеріалів самостійної роботи студента. **Формою підсумкового контролю** є іспит, проведення якого здійснюється згідно графіку навчального процесу.

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- фронтальне опитування;
- індивідуальне опитування;
- захист бізнес-кейсів, проєктів;
- есе;

- розв’язування практичних ситуацій;
- тестування;
- підсумковий контроль – іспит.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді).

Відвідування занять. Відвідування занять є обов’язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Підсумковий контроль знань та компетентностей здобувачів освіти з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення заліку, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв’язків між окремими темами, здатності практичного використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання завдань самостійної роботи проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології ситуаційного менеджменту для розв’язання проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни «Ситуаційний менеджмент»;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, проведенні ситуаційного аналізу;
- застосування аналітичних підходів;
- здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань, бачити слабкі й сильні сторони організації, обґрунтовувати можливості і загрози, що існують у зовнішньому середовищі організації;
- якість і чіткість викладення міркувань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка	Характеристики
А (90 – 100)	<p>Всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни. Студент засвоїв теоретичні засади навчальної дисципліни, специфіку практичних і тестових завдань. Глибоко знає основну літературу, а також періодичні джерела та електронні ресурси. Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою програмою.</p> <p>Вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою. Системно інтерпретує програмний матеріал. Дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання. Демонструє навички творчого мислення.</p>
В (80-89)	<p>Студент показав повні та достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності.</p> <p>Успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без істотних зауважень.</p>

C (70-79)	Студент опрацював основну літературу, рекомендовану програмою, а також додаткову літературу. Засвоїв основні завдання і методи курсу. Вміє використовувати на практиці програмні завдання, розв'язувати тестові завдання. Проте, наявні певні неточності, помилки.
D (60-69)	Продемонстровано знання лише базового програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю. Програмний матеріал викладається ним непослідовно із суттєвими неточностями та помилками у формулюванні наукової термінології. Знання суміжних дисциплін та новітніх наукових даних з навчальної дисципліни є слабкими. Допускає неточності, помилки при розв'язанні задач і тестів.
E (50-59)	Недосконало і неповно дає відповіді на теоретичні питання дисципліни і розв'язує практичні завдання з суттєвими помилками, частково, але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом викладача. Не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
FX (35-49)	Не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни. Допускає грубі помилки у відповідях. Не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки у їх виконанні.
F (1-34)	Має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки. Показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Критерієм підсумкового оцінювання має бути досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового контролю (іспит) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (іспит)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
7	7	8	8	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	зараховано
Добре	B (80-89)	
	C (70-79)	
Задовільно	D (60-69)	
	E (50-59)	
Незадовільно	FX (35-49)	(не зараховано) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(не зараховано) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Сутність операційної функції. Галузеві особливості операційної функції.
2. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації.
3. Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту.
4. Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання.
5. Основні етапи розвитку операційного менеджменту.
6. Коло стратегічних питань, що вирішуються в операційному менеджменті.
7. Сутність та етапи розробки операційної стратегії.
8. Формування стратегії виробництва товару.
9. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію.
10. Розробка стратегій процесу.
11. Операційні пріоритети при визначенні виробничої стратегії.
12. Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію.
13. Застосування "дерева рішень" у проектуванні продукту або процесу.
14. Сутність системного підходу до операційного менеджменту.
15. Операційна система як об'єкт управління.
16. Особливості та властивості операційної системи.
17. Складові операційної системи: підсистема забезпечення, трансформуючи підсистема та підсистема планування і контролю.
18. Класифікаційні підходи до операційних систем.
19. Принципи організації та складність операційних процесів.
20. Типи операційних процесів, їх ознаки.
21. Організація операційного процесу у просторі: технологічний та предметний напрями спеціалізації.
22. Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства.
23. Визначення тривалості операційного циклу підприємства.
24. Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи.
25. Сучасний рівень розвитку виробничих та невиробничих операційних систем.
26. Соціотехнічний підхід до розробки операцій.
27. Відмінності між проектуванням продукту та послуги.
28. Необхідність рішень з просторової організації підприємства.
29. Основні розбіжності між системами з високим і низьким ступенем контакту з клієнтом.
30. Проектування виробничих потужностей: аргументи на користь створення великих централізованих та невеликих децентралізованих підприємств.
31. Проектування та місце розташування підприємства: фактори мікро- та макросередовища.
32. Проектування робіт та нормування праці.
33. Довгострокове, середньострокове та короткострокове планування операцій, сукупне планування.

34. Активні і пасивні стратегії агрегатного планування.
35. Базові стратегії планування.
36. Контроль операційного процесу: значення і технологія.
37. Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту.
38. Системи управління запасами: з фіксованою кількістю, з фіксованим часом.
39. Виштовхувальні та витягувальні системи.
40. Робоче середовище та умови праці, режим роботи.
41. Розподіл та кооперація праці.
42. Мотивування роботи та основи нормування праці.
43. Методи нормування праці та часу. Хронометраж.
44. Значення та основні завдання в процесі управління проектами.
45. Планування проектів. Поопераційний перелік робіт.
46. Життєвий цикл управління проектами.
47. Створення робочих графіків за допомогою діаграм Г. Гантта.
48. Методи сітьового планування: переваги та недоліки.
49. Техніка управління проектами методом оцінювання та розгляду програми (PERT) та методом критичного шляху (CPM).
50. Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг.
51. Показники якості та методи їх оцінювання.
52. Основні підходи щодо менеджменту якості.
53. Аналіз програм забезпечення якості: підхід У. Е. Демінга, Д. Джурана, П. Кросбі, К. Ісікава.
54. Підхід з позицій загального менеджменту якості.
55. Система стандартів ISO 9000.
56. Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем.
57. Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту.
58. Комплексний підхід до питань продуктивності.
59. Моделювання процесу управління продуктивністю операційної системи.
60. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності організації. Шляхи підвищення її продуктивності.

Зарахування результатів неформальної освіти

Здобувач має право на визнання результатів навчання, отриманих у неформальній/інформальній освіті, що здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження досягнутих програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

В межах поточного контролю до загальної кількості балів здобувача можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу, здобутого на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra» та ін. Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів і отриманих результатів навчання, однак не більше ніж 25% (25 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Рекомендована література

Основна

1. Белінський, П. І. Менеджмент виробництва та операцій [підручник] [Текст] / П. І. Белінський. – К. : Центр навчальної літератури, 2015. 624 с
2. Капінос Г.І., Бабій І.В. Операційний менеджмент : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 352 с.
3. Іванов М.М. Операційний менеджмент: навч. посіб. / М.М. Іванов, П.В. Комазов. К.: Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
4. Васильков В.Г. Організація операційної діяльності підприємства [Електронний ресурс]: підручник / В.Г. Васильков, Н.В. Василькова. К.: КНЕУ, 2015. 502 с.
5. Васильков В.Г. Організація і управління процесами виробництва: навч. посіб. /В.Г. Васильков, Н.В. Василькова. К.: КНЕУ, 2011. 503 с

6. Маркіна І. А., Помаз О.М., Помаз Ю.В. Операційний менеджмент : навч. посіб.; Полтав. держ. аграр. акад. Полтава : ПДАА, 2019. 230 с.

7. Мартинюк О. А., Серебрянникова Н.І. Менеджмент та адміністративне управління : навч. посіб.; Міжнар. гуманітар. ун-т. - Електрон. текст. дані . Одеса : Гельветика, 2017.

Додаткова

1. Операційний менеджмент : навч. посіб. / В. Ю. Припотень [та ін.] ; Приват. ВНЗ "Нікопол. екон.ун-т". Нікополь : Ноулідж, Сєверодонец. від-ня, 2017. 177 с.

1. Сумець О.М. Проектування операційних систем : підруч. Київ : Університет «КРОК», 2021. 32 с.

3. Crandall R. E. Principles of Supply Chain Management, 2nd edn, CRC Press, 2014.

4. Лусте О.О., Грунтковський В.Ю. Entrepreneurship culture as a factor of strategic socioeconomic changes. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2022, Том 33 (72), № 2. С. 1-8. http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/33_72_2/3.pdf

5. Менеджмент і адміністрування : підручник для бакалаврів / Колектив авторів: к.е.н., доц. Терлецька Н.М.; д.е.н., проф. Антохов А.А.; к.е.н., доц. Терлецька Ю.О.; к.е.н., ас. Грунтковський В.Ю.; д.е.н., доц. Поченчук Г.М.; к.е.н., доц. Запихляк В.М.; к.е.н., доц. Кравець В.І.; к.е.н., доц. Сторощук Б.Д.; к.е.н., доц. Заволічна Т.Р.; к.е.н., ас. Клевчик Л.Л. Чернівці : 2022. 684 с.

6. Стратегічний SWOT-аналіз зовнішнього середовища організації. Методичні рекомендації. Укладачі: Галушка З.І., Лусте О.О., Грунтковський В.Ю. Чернівці. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. 2021.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Громадської організації «Лабораторія законодавчих ініціатив». URL : <https://parlament.org.ua>.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>.

5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>

6. Офіційний сайт Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>.

7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <https://mof.gov.ua/uk>.

8. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua> .

9. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>.

10. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>.

11. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>.

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf> ;

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>.